

Natuurlijk samen

Met Roel op stap
door onze 20 gemeenten p. 3

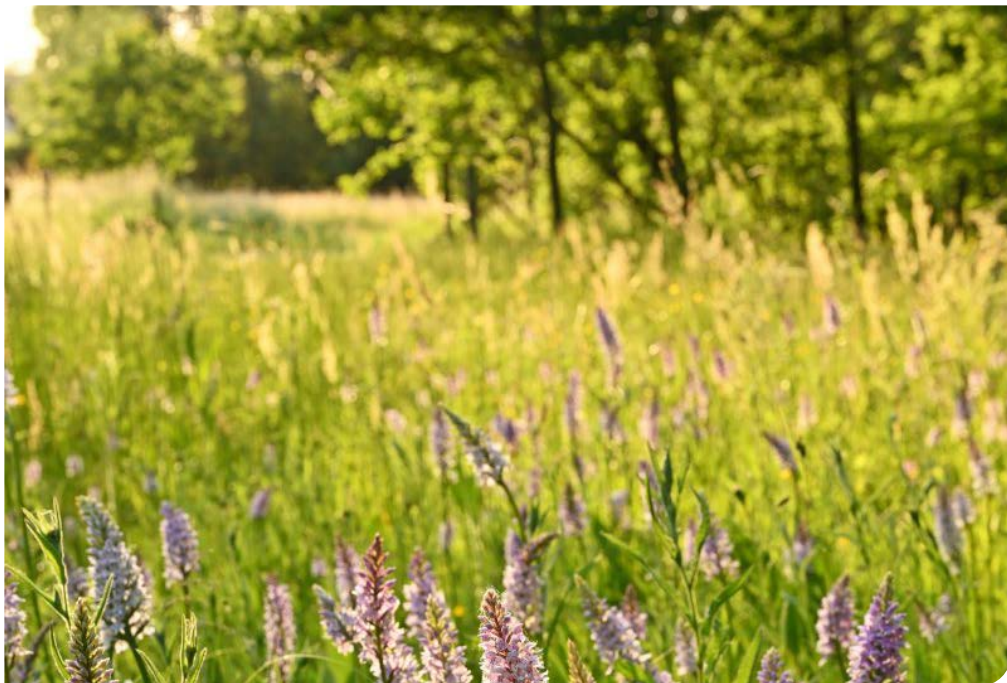
Project Uilenspiegel p. 6

Een groene schoolomgeving
voor Denderleeuw p. 12

LANDSCHAPSKRANT

april 2025

Beste lezer,

Bij Regionaal Landschap Vlaamse Ardennen werken we elke dag aan een landschap dat groener, leefbaarder en veerkrachtiger wordt. Samen met gemeenten, verenigingen, landbouwers en inwoners zetten we ons in voor natuurherstel, erfgoedzorg en meer ruimte om de streek te beleven.

In deze editie lees je hoe we dat doen: van de **Groenblauwe Oase in Haaltert**, waar natuur en waterbeheer hand in hand gaan, tot een **vergroende schoolomgeving in Denderleeuw**.

We zetten uilen in de kijker met **Project Uilenspiegel**, verbeteren **trage wegen** en helpen inwoners om **huiszwaluwen een thuis te geven**.

Zo bouwen we samen aan een landschap waarin natuur en mensen elkaar versterken.

Koen Roman, voorzitter
Walter Roggeman, ondervoorzitter

MET ROEL OP STAP DOOR ONZE 20 GEMEENTEN!

Ken je Roel al? Onze enthousiaste mascotte neemt je dit jaar mee op ontdekkingsstocht door de Vlaamse Ardennen! In elke gemeente organiseren we minstens één activiteit om jou natuur en landschap op een unieke manier te laten beleven.

Zo startten we in januari met een knotopleiding in Geraardsbergen, volgden snoeidemo's in Oosterzele en Brakel in maart, en stond in Zottegem een boeiende lezing over onkruidbestrijding en composteren op het programma.

GA MET ROEL OP STAP EN BELEEF NATUUR EN LANDSCHAP IN JOUW BUURT!

Wandeling

- 07/06 Tussen poel en pint - Erpe-Mere
- 21/06 Midzomerboswandeling
- Wortegem-Petegem
- 13/08 Wandeling "Pasar zomert" - Zwalm
- 30/08 Vleermuizenavondwandeling - Kruisem
- 14/09 Erfgoedwandeling "BehouT het verleden"
- Ronse
- 28/09 Landschap in de kijker - Lierde
- 11/10 Avontuurlijke nachtwandeling
- Kluisbergen
- 19/10 Trage Wegen, Groene Vergezichten
- Horebeke
- 22/11 Wandeling Wellemeeersen
- Denderleeuw
- 21/12 Midwinterboswandeling
- Sint-Lievens-Houtem

Fietstocht

- 31/05 Fietstocht door het landschap
- Oudenaarde

Lezing

- 25/09 Graslandbeheer - Haaltert

Workshop

- 06/07 Zeiscursus - Zwalm
- 12/09 Speuren naar uilenbraakballen en hun
geheimen ontrafelen - Herzele
- 22/10 Zeiscursus - Ninove
- 8/11 & 22/11 Tweedaagse opleiding Knotten
- Geraardsbergen
- 13/12 & 20/12 Tweedaagse opleiding Knotten
- Zonnegem (Sint-Lievens-Houtem)

Gezinsactiviteit

- 27/04 Vlaamse Ardennendag - Maarkedal
- 25/05 Bezige bijen - Gavere

Meer info en de laatste updates
over al onze activiteiten op
www.riva.be

VLAAMSE ARDENNENDAG

VLAAMSE ARDENNENDAG 2025: NATUUR, ERFGOED EN BELEVING!

Op **zondag 27 april 2025** trekken we naar **Louise-Marie** voor de **Vlaamse Ardennendag**, hét grootste natuurfest van de streek! **Louise-Marie** is een bijzondere plek in de Vlaamse Ardennen, gelegen aan de voet van de **Muziekberg**. Dit gehucht, genoemd naar de eerste koningin der Belgen, viert dit jaar haar **175-jarig bestaan**. Met haar prachtige landschap en rijke geschiedenis vormt ze het perfecte decor voor een dag vol ontdekking en beleving.

Dit jaar valt de **Vlaamse Ardennendag** samen met de **Vlaamse Erfgoeddag**, die in het teken staat van **Game On!** Dat betekent extra dynamiek, spel en beleving voor jong en oud.

De **Vlaamse Ardennendag** is gratis en toegankelijk voor iedereen.

27 APRIL 2025

VLAAMSE ARDENNENDAG

STERKERE NATUUR MET MEER BOS - ROND RONSE

10u00 vertrek wandelingen
en fietstochten in de Vlaamse Ardennen

10u00 - 17u00
infomarkt met groene ondernemers,
plantenbeurs, erfgoed, infostands, ...

10u30
lezing: "sterkere natuur met meer bos
Rond Ronse" door ANB

11u30
aperitiefconcert in de kerk
van Louise-Marie en receptie

12u00 catering, toog,...

12u45 - ...
muziek, middeleeuwse volksdans,
nog meer muziek

14u00 - 16u00
geleide wandelingen nabij Louise-Marie
met thema's erfgoed, Engelse tuin,
geologie, bosuitbreiding, appel, mentale
beperking, anderstaligen ,...
snuitwandeling (4 verhalen)
paracycling, ...

14u00 - 17u00
workshops (o.m.mattentaarten), demo's, ...

14u00 - 16u00
praatcafé
(elektrisch rijden, natuurlijke tuin, ...)

17u00 einde met vrijlating wilde dieren,
trekking tombola

LOCATIE

Kerk en kerkplein Louise-Marie
(Louise-Mariestraat te Maarkedal)

Meer info: www.vlaamseardennendag.be

IN ACTIE VOOR ONZE UILEN!

In de Vlaamse Ardennen leven vijf soorten uilen: **de steenuil, kerkuil, ransuil, bosuil en oehoe**.

Deze mysterieuze nachtdieren blijven vaak verborgen, maar met **Project Uilenspiegel** zetten we ze in de kijker!

We plaatsen en herstellen **150 nestkasten**, maken ze veilig voor roofdieren zoals de steenmarter en versterken het landschap met **hagen, heggen en bosjes**.

Zo krijgen muizen en andere prooidieren meer kansen, wat ook de uilen ten goede komt.

Daarnaast zetten we volop in op **educatie en sensibilisering**. We ontwikkelen een lespakket voor lagere scholen, organiseren een **reizende tentoonstelling** en lanceren zelfs een **streekproduct geïnspireerd op uilen**.

Zo werken samen met onze partners aan een beter leefgebied en maken we deze vogels bekend bij een breder publiek.

ONZE UILEN: VIJF TOPPERS VAN DE NACHT

STEENUIL

De kleinste en bekendste uil, broedend in knotbomen van het cultuurlandschap.

RANSUIL

Onderscheidt zich met zijn opvallende oorpluimen, broedt in oude ekster- of kraaiennesten.

BOSUIL

Bekend van zijn spookachtige roep, vaak te horen in griezelfilms.

KERKUIL

Bewoner van schuren en kerktorens, is met zijn hartvormige gezicht en gitzwarte ogen één van de meest opvallende uilensoorten.

OEHOE

Een van de grootste uilen ter wereld, lange tijd verdwenen, nu opnieuw aan een opmars bezig in de Vlaamse Ardennen.

VRIJWILLIGERS GEZOCHT!

150 nestkasten plaatsen en onderhouden?
Dat kunnen we niet alleen! We zoeken gemotiveerde vrijwilligers om te helpen bij:

- Het in kaart brengen van uilen in jouw buurt.
- Het opvolgen van nestjes in de kasten.
- Het jaarlijks reinigen van de kasten om ze broedklaar te maken.

Wil je helpen? Meld je aan via www.riva.be/uilenspiegel of scan de QR-code!

MAAK KENNIS MET ONZE UILEN!

- Noteer alvast: 12 september - Nacht van de Kerkuil in Herzele!
Pluis braakballen, ga op uilenwandeling en ontdek alles over **Project Uilenspiegel!**

EEN OPVOLGER VOOR HET STEENUILKE!

Iedereen kent intussen het **Steenuilke-bier**. Dit lekker biertje werd ontwikkeld binnen een eerder uilenproject en groeide uit tot een groot succes. Het bracht niet alleen mensen samen, maar hielp ook onze uilen.

Goed nieuws: er komt een smaakvolle opvolger! Binnen het project werken we momenteel aan een gloednieuw streekproduct, opnieuw geïnspireerd op uilen. Wat het precies wordt, houden we nog even geheim... Maar één ding is zeker: het wordt even verrassend als zijn voorganger!

Hou ons in de gaten voor meer nieuws.

Medegefinancierd door
de Europese Unie

provincie
Oost-Vlaanderen

WATER VASTHOUDEN OP JE GROND? WIJ HELPEN!

Heb je gronden in **Zottegem, Brakel, Zwalm, Horebeke, Oosterzele of Gavere** en wil je meer water laten infiltreren of bufferen? Denk aan een **poel, bron, grachtstuw of vertraagde waterafvoer**.

Wij bieden **steun en begeleiding**, van vergunningsaanvraag tot uitvoering en beheer.

Met **Water+Land+Schap 2.0** werken we aan oplossingen tegen droogte en wateroverlast in twee projectgebieden:

- **Zwalmvallei:** Peerdestokbeek, Molenbeek en Wijlegemse beek
- **Gondebeekvallei:** Gondebeek, Molenbeek en Driesbeek

Samen versterken we het watersysteem, het landschap en de landbouwvoering.

Interesse? Mail ons via info@rlva.be.

Ontdek meer waterprojecten in Vlaanderen op onze druppelkaart:
<https://www.regionalelandschappen.be/water-in-het-landschap>

**Water+
Land+
Schap**

met steun van

**Gefinancierd door
de Europese Unie**

NextGenerationEU

**Vlaamse
overheid**

TRAGE WEGEN: DROGE VOETEN OP MODDERIGE PADEN!

De **Vlaamse Ardennen** is een paradijs voor wandelaars. Maar wie deze winter op pad ging, merkte het al: sommige **trage wegen** veranderden in een modderbad! Vooral in natte gebieden zijn paden soms amper toegankelijk. De oplossing? **Knuppel- en vlonderpaden!**

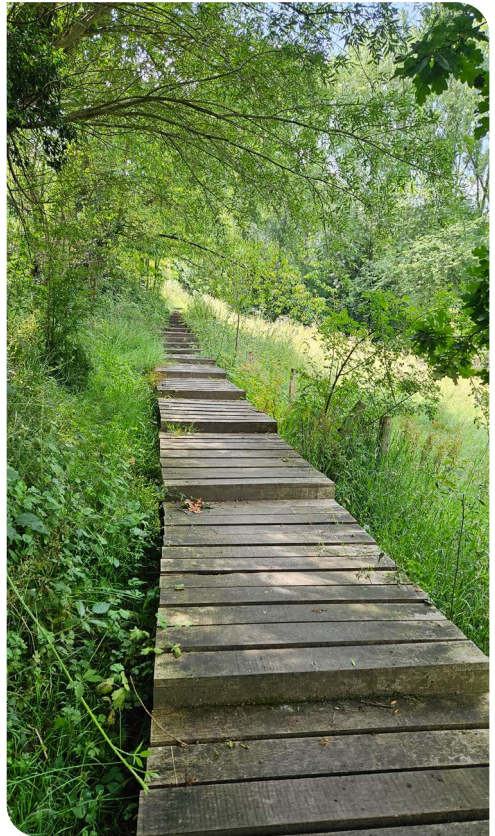
WAT ZIJN KNUPPEL- EN VLONDERPADEN?

- Een **knuppelpad** bestaat uit rond takhout dat rechtstreeks op de bodem wordt gelegd. Simpel, maar effectief!
- Een **vlonderpad** is een verhoogde houten constructie op palen, waardoor je moeiteloos door natte zones wandelt zonder de natuur te schaden.

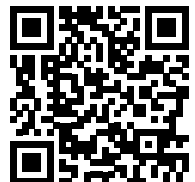
MEER TOEGANKELIJKHEID, MEER WANDELPLEZIER!

Met financiële ondersteuning van de **Provincie Oost-Vlaanderen** werkt het **Regionaal Landschap Vlaamse Ardennen**, samen met enkele gemeenten, aan meer begaanbare Trage Wegen:

- In het **Burreken (Brakel)** werd een prachtige vlonder aangelegd.
- In **Erpe-Mere** bekijken we samen met de gemeente en Natuurpunt of een vlonder van ongeveer 100 meter de oplossing is tussen wandelknooppunt 84 en 91. Tegelijk worden ook enkele grachten hersteld.
- In **Gavere** wordt onderzocht hoe het Keizerinnenpad toegankelijker kan worden.
- In **Zottegem** hopen we het vlonderpad aan Terheiden te vernieuwen en te verlengen van 25 naar 60 meter, met extra natuurlijke trappen.

Dankzij deze ingrepen blijven trage wegen in **alle seizoenen toegankelijk**. En voor wie graag op ontdekking gaat: **Routen** stelde enkele prachtige wandelroutes samen langs vlonderpaden. Check ze hier: www.routen.be/wandelen-vlonderpaden.

VLEERMUIZEN IN DE KIJKER: VAN WINTER TOT ZOMER

Vleermuizen zijn mysterieuze en kwetsbare dieren die sterk afhankelijk zijn van geschikte schuilplaatsen. Ons biodiversiteitsteam volgt hen nauwgezet op, zowel in de winter als in de zomer.

VLEERMUIZENTELLING IN HET KEZELFORT

Recent namen we deel aan de jaarlijkse vleermuizentelling, georganiseerd door de Vleermuiswerkgroep Vlaamse Ardennen & Natuurpunt, in het Kezelfort. Dit is een belangrijke winterverblijfplaats voor vleermuizen in de Vlaamse Ardennen.

Tijdens de telling werden 131 vleermuizen geteld, verspreid over vijf soorten: Watervleermuis (1), Ingekorven vleermuis (2), Brandt's vleermuis (3) Franjestaart (4), Gewone grootovleermuis (5)

Een prachtig resultaat! We willen de vrijwilligers hartelijk bedanken voor hun onmisbare werk bij het monitoren en beschermen van vleermuizen en hun leefgebieden.

ONDERZOEK NAAR ZOMERVERBLIJFPLAATSEN

Naast de wintertelling ondersteunen we een onderzoek van het **Instituut voor Natuur- en Bosonderzoek (INBO)** naar zomerverblijfplaatsen van vleermuizen. In de lente en zomer verhuizen de meeste vleermuissoorten van hun winterverblijfplaatsen naar warmere, minder stabiele locaties zoals kerkzolders, schuren en spouwmuren.

Via **DNA-analyse** brengen we in kaart welke soorten op kerkzolders leven. Opvallend is dat sommige vleermuizen zelfs in kerken overwinteren – een uitzondering, want de meeste soorten vermijden die locaties in de winter omdat de temperatuur er te veel schommelt. Dit onderzoek toont het belang van kerken als schuilplaatsen voor vleermuizen gedurende het hele jaar.

We maken kerken vleermuisvriendelijker door:

- Smalle openingen in torens te voorzien, zodat alleen vleermuizen binnen kunnen.
- Openingen tussen torens, zolders en het kerkchip af te sluiten om schade aan kerkmeubilair te voorkomen.
- Obstakels te plaatsen tegen marters, natuurlijke vijanden van vleermuizen.

Samen met kerkbesturen voeren we deze gesubsidieerde maatregelen uit of geven we advies bij restauraties.

NACHT VAN DE VLEERMUIS

Om vleermuizen extra in de kijker te zetten, organiseren we een **speciale wandeling** tijdens de **Nacht van de Vleermuis** op 30/8 in Kruisem. Meer info op p3.

JOUW HUIS, EEN THUIS VOOR DE HUISZWALUW?

Huiszwaluwen kondigen de lente aan en zijn graag geziene gasten, maar hun aantal daalt. Minder insecten, schaarse modder en moderne bouwmaterialen maken het moeilijker om hun nesten te bouwen en te behouden.

Toch kiezen huiszwaluwen bewust voor menselijke bebouwing: onder dakgoten, dicht bij soortgenoten én op plekken waar de aanwezigheid van mensen hen beschermt tegen predatoren zoals eksters en kraaien.

Help de huiszwaluw mee!
Om deze luchtacrobaten een duwtje in de rug te geven, plaatst het Regionaal Landschap kunstnesten op geschikte locaties. Elk nest krijgt een mestplankje onder het nest, zodat gevels netjes blijven.

ZWALUWNESTEN ZIJN BESCHERMD!

Wist je dat nesten van huiszwaluwen bij wet beschermd zijn? Je mag ze niet zomaar verwijderen. Moet je toch werken uitvoeren aan je gevel en moet er een nest weggenomen worden?

Dan moet je hiervoor een afwijking op het Soortenbesluit aanvragen via het e-loket van het Agentschap voor Natuur en Bos:
<https://natuurenbos.vlaanderen.be/e-loketten>

IS JOUW HUIS GESCHIKT VOOR EEN ZWALUWNEST? DOE DE TEST!

- Zijn er al zwaluwnesten in de buurt?
- Is de dakoversteek minstens 3 meter hoog, gemeten vanaf de grond?
- Heeft de dakoversteek een diepte van 30 tot 50 cm?
- Is er voldoende aanliegruimte voor de zwaluwen om hun nesten te bereiken?

Vier keer 'ja'? Dan kan jouw huis een veilige thuis worden voor huiszwaluwen!

Interesse in één of meerdere kunstnesten? Meld je aan via www.rlva.be/huiszwaluw.
Download de gratis gids 'Zwaluwen: zwierige acrobaten in de lucht' op dezelfde webpagina.

EEN GROENERE SCHOOLOMGEVING IN DENDERLEEUW

De omgeving van het GO! Atheneum Denderleeuw krijgt een natuurlijke en gastvrije herinrichting. De school wil haar terrein omvormen tot een **groene plek met ruimte voor biodiversiteit, waterbeheer en ontspanning, waar zowel leerlingen als buurtbewoners van kunnen genieten.**

De afgelopen maanden werkten we samen met de school en gemeente aan een doordacht ontwerp, met inspraak van verschillende betrokkenen. Via participatie en overleg werden de plannen verder verfijnd en technisch getoetst.

VAN ONTWERP NAAR UITVOERING

Het project heeft een aantal belangrijke stappen doorlopen:

- Het ontwerpplan wordt definitief vastgelegd.
- De vergunningsaanvraag wordt voorbereid.
- Er komt op termijn een groene speelse en klimaatbestendige inrichting met duurzame materialen, inclusief water.

Met dit project evolueert de schoolomgeving naar een natuurlijke en inspirerende plek, waar leren en ontspannen samenkomen. Het ontwerpplan geeft alvast een eerste blik op hoe deze ruimte eruit zal zien.

EEN GROENBLAUWE OASE IN HAALTERT: EEN STAP DICHTER BIJ DE REALISATIE

Midden in de bebouwde kom van Haaltert ligt een verborgen groene zone van 1,35 hectare. Wat nu nog een spontaan opgeschoten jong bos en een voormalige weide is, wordt binnenkort een publieke groene long waar natuur, ontspanning en waterbeheer samenkomen.

In 2024 startten gemeente Haaltert en RLVA een inrichtingsproject op met Europese (LEADER), Vlaamse en provinciale steun.

EEN DUURZAME ONTMOETINGSPLEK

De voorbereidingen zitten in de laatste fase. Momenteel wordt het ontwerpplan verfijnd, waarna de vergunningsaanvraag volgt. In samenwerking met studie bureau Meso en de gemeente Haaltert worden alle ideeën technisch en praktisch getoetst.

Het ontwerpplan is bijna klaar en wordt in april verspreid via onze en de gemeentelijke kanalen. Ondertussen wordt ook het uitvoeringsdossier verder uitgewerkt.

Het park biedt ruimte voor natuurbeleving, avontuurlijke speelnatuur en wateropvang.

Enkele waterbuffers zullen regenwater opvangen en zo bijdragen aan een klimaatbestendige omgeving.

In 2025 bekijken we samen met inwoners en verenigingen hoe zij kunnen meewerken aan het beheer van deze groenblauwe oase.

Wil je op de hoogte blijven? Volg de voortgang via onze website en sociale media.

GIDSEN VOOR GIDSEN: AANBOD 2025

Mis je de boeiende excursies uit de cursus Natuurgids? Krijg je maar niet genoeg van natuurcursussen? Wil je je kennis oprispen of gewoon eens ontspannen zonder zelf te gidsen?

Gidsen voor Gidsen biedt diepgaande excursies aan voor natuurgidsen (in opleiding). Tijdens deze activiteiten duiken we in een specifiek thema en verkennen we bijzondere natuurgebieden.

Na een geslaagde eerste activiteit in Ename, volgen dit jaar nog vier boeiende excursies:

- **Op verkenning in het Raspaillebos**
Zaterdag 12 april,
Atembeke (Geraardsbergen)
- **Op verkenning in de Langemeersen**
Vrijdag 13 juni, Langemeersen,
Petegem a/d Schelde (Wortegem-Petegem)
- **Gallen onder de loep in het Ettingebos**
Zaterdag 13 september, Balegem (Oosterzele)
- **Landschapslezen**
Zaterdag 6 december,
Maarke-Kerkem (Maarkedal)

Hou onze website en socials in de gaten voor meer info.

BLIJF OP DE HOOGTE

Ben je natuurgids (in opleiding) en wil je uitgenodigd worden voor deze activiteiten? Meld je aan via bc.vlaamseardennen@natuurpunt.be of vraag meer info via griet.dewitte@rlva.be.

Gidsen voor Gidsen is een samenwerking tussen Regionaal Landschap Vlaamse Ardennen, Natuurpunt Natuuracademie, Natuurpunt Vlaamse Ardennen Plus en het Bezoekerscentrum Vlaamse Ardennen - Boembekemolen.

DE NATUUR ZIT VOL VERHALEN...

De **cursus Natuurgids**, die in september van start ging in Herzele, nadert stilaan het einde van het eerste, theoretische jaar. De deelnemers kregen een stevige basis over dieren, planten, ecologie en natuurbeheer, maar vooral ook over hoe ze verhalen uit de natuur kunnen doorgeven aan anderen.

Doorheen het jaar werd de theorie aangevuld met praktische excursies, waarbij de toekomstige gidsen hun kennis in het veld konden verdiepen. In juni sluiten de cursisten dit eerste jaar af met een groene activiteit als eindopdracht. Daarna volgt nog een stageperiode, waarna ze kunnen aansluiten bij onze pool van natuurgidsen.

Wil je met een groep, school of vereniging op pad met een ervaren natuurgids? Onze gidsen brengen boeiende verhalen tot leven tijdens wandelingen in de bosrijke omgeving van de Vlaamse Ardennen.

Gidsaanvraag indienen?

Neem contact op via griet.dewitte@rlva.be, dan bekijken we samen de mogelijkheden.

COLOFON:
Regionale Landschap Vlaamse Ardennen vzw
Veemarkt 27, 9600 Ronse
Tel. 055 20 72 65
info@rlva.be - www.rlva.be
Rekeningnummer: BE23 0012 2912 5291

V.U. Koen Roman
Oplage: 3000 ex.
FOTO's: Vilda Yves Adams (cover, p2, p6 steenuil, oehoe, nestkast, p8 grootoor, ingekorven vleermuis) Vilda Rollin Verlinde (p6 ransuil, bosuil, kerkuil, p7 uil, p8 watervleermuis, Brandt's vleermuis), Vilda Lars Soerink (p7 man, p11 huiszwaluw) Overige foto's RLVA

Volg ons op sociale media of
schrijf je in op onze nieuwsbrief
en lees meer over onze werking,
projecten en activiteiten!

L **VLAAMSE ARDENNEN**
REGIONAAL
LANDSCHAP

WWW.RLVA.BE

  /RLVlaamseArdennen
 company/regionaal-landschap-vlaamse-ardennen

Regionaal Landschap Vlaamse Ardennen is één van de achttien regionale landschappen in Vlaanderen:
www.regionalelandschappen.be

Regionaal Landschap Vlaamse Ardennen werkt met subsidies van de Provincie Oost-Vlaanderen, Europa en de steden en gemeenten van de Vlaamse Ardennen en Denderstreek (Brakel, Denderleeuw, Erpe-Mere, Gavere, Geraardsbergen, Haaltert, Herzele, Horebeke, Kluisbergen, Kruisem, Lierde, Maarkedal, Ninove, Oosterzele, Oudenaarde, Ronse, Sint-Lievens-Houtem, Wortegem-Petegem, Zottegem en Zwalm).

provincie
Oost-Vlaanderen

 Vlaanderen
is natuur

L **REGIONALE LANDSCHAPPEN**